

УДК 378.147.091:793.3(430)

І. О. ТКАЧЕНКО, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ – ПОЧАТОК XXІ СТОЛІТТЯ)

Висвітлено етапи розвитку вищої хореографічної освіти в Німеччині в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття. Виокремлено контрверсійний, об'єднувальний та модернізаційний етапи. З'ясовано мету та завдання «Танцювального плану Німеччини», а також його значення у системі вищої хореографічної освіти на модернізаційному етапі.

Ключові слова: етап, хореографія, вища освіта, вища хореографічна освіта, підготовка фахівців-хореографів, «Танцювальний план Німеччини».

Особливе місце в культурно-освітньому просторі країн ЄС посідає вища хореографічна освіта. Її стрімка розбудова, зокрема у Федеративній Республіці Німеччині, розпочалася в останні десятиліття, що було зумовлено приєднанням країни до Болонського процесу та створенням Єдиного простору вищої освіти. Проте, становлення вищої хореографічної освіти в Німеччині характеризується кількома етапами, які відрізняються один від одного суттєвими особливостями.

Застосування окремих методів наукового дослідження, як-от історико-генетичного та ретроспективного аналізу, надало нам можливість констатувати, що основи вищої хореографічної освіти в Німеччині започатковуються на початку ХХ століття. Означений процес було пов'язано зі стрімким розвитком танцю модерн, проведенням трьох танцювальних конгресів (1927 – 1930), відкриттям Школи танцю Грет Палуки в Дрездені (1925) та Школи танцю «Фолькванг» (1927) в Ессені, а також діяльністю видатних педагогів-хореографів. Вважаємо за доцільне зазначити внесок останніх,

а саме: автора власної системи танцю, яка сприяє втіленню та розвитку рухового потенціалу особистості Рудольфа фон Лабана; засновниці експресивного танцю в Німеччині Марі Вігман; основоположника Школи танцю «Фолькванг» Курта Йосса; зачинательки власної школи танцю в Дрездені Грет Падуки [3, с. 27].

Суспільно-політичні зміни та події Другої світової війни стали причиною закриття провідних шкіл танцю та виїзду майстрів танцювального мистецтва за кордон. Поділ Німеччини на дві республіки: на Сході – Німецька Демократична Республіка (НДР), територія якої була під контролем у влади Радянського Союзу та на Заході – Федеративна Республіка Німеччина (ФРН), ознаменував зміни у сфері вищої хореографічної освіти країни.

На основі методу періодизації нами було виділено три етапи вищої хореографічної освіти в Німеччині. Перший етап – контроверсійний, який розпочався в 1950 році і тривав до 1989 року та характеризується кардинальними змінами в країні – появою двох республік НДР та ФРН. Протягом зазначеного етапу здійснювалося оновлення нормативно-правової бази. Так, владою Західної Німеччини було прийнято Основний закон (Конституція) (1949) та Рамковий закон «Про вищу освіту» (1976), натомість на теренах Східної Німеччини – Закон «Про єдину соціалістичну систему освіти» (1965). Зауважимо, що вказані документи детермінували структурно-змістові розбіжності у системі вищої хореографічної освіти республік.

Другий, об'єднувальний етап (1990 – 1999) став відправною точкою в утворенні єдиної держави Федеративна Республіка Німеччина. Об'єднання Західної та Східної Республік зумовило запровадження нероздільної монолітної системи освіти. Як наслідок, вища хореографічна освіта зазнала структурних та змістових змін [1; 2].

Входження Федеративної Республіки Німеччини до Боннського процесу характеризує третій етап – модернізаційний (2000 – 2010). Доведено, що інноваційна політика Німеччини в галузі хореографічної освіти була зумовлена розробленням та запровадженням «Танцювального плану Німеччини» (2005 – 2010), який мав на меті модернізацію структури та змісту вищої хореографічної освіти на території федеральних земель країни. Відкриття нових закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців хореографії та вдосконалення бакалаврських і магістерських програм стали ключовими завданнями плану [4].

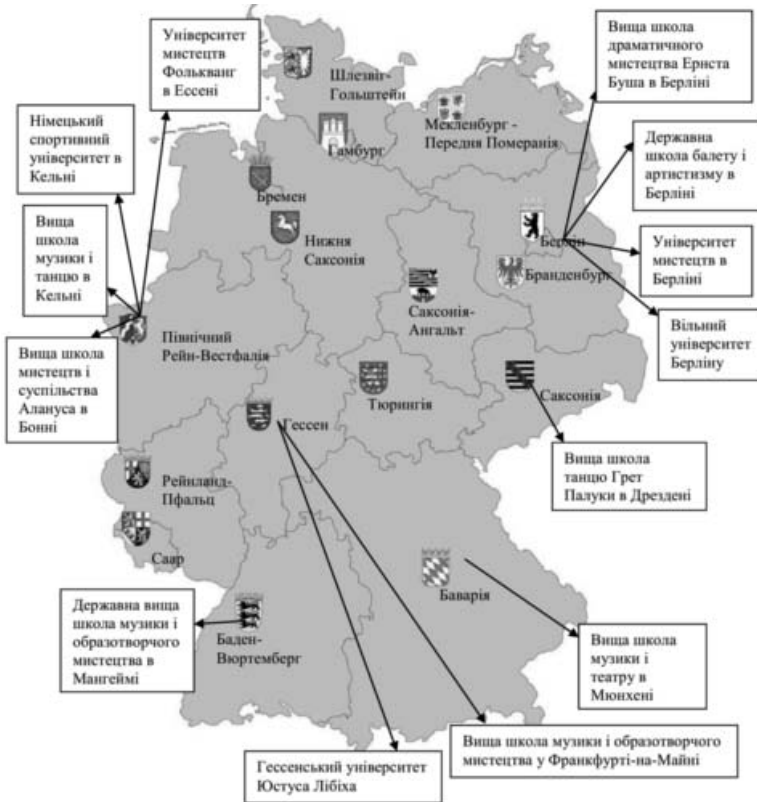

Рис. 1. «Карта вищої хореографічної освіти Німеччини на початку XXI ст.»

Потужна дія плану та результати його реалізації засвідчують збільшення фінансування вищої хореографічної освіти в країні, відкриття нових закладів та структурних підрозділів вишів, вдосконалення та розроблення низки бакалаврських і магістерських програм, проведення танцювальних конгресів (Берлін, 2006; 2009) і т. д. Так, на початку XXI століття (модернізаційний етап) в Німеччині підготовка фахівців хореографії здійснюється у тринадцяти закладах вищої освіти, які розташовані в шести федеральних землях (Саксонія, Гессен, Берлін, Баварія, Північний Рейн-Вестфалія, Баден-Вюртемберг) (див. рис. 1 «Карта вищої хореографічної ос-

віти Німеччини на початку ХХІ ст.»). Концепція зазначених вишів в межах шести федеральних земель була зумовлена їх ініціативою та активною участю в «Танцювальному плані Німеччини».

Отже, вища хореографічна освіта Німеччини відзначається трьома хронологічними етапами, зокрема контрверсійний, об'єднувальний та модернізаційний. Суттєве вдосконалення хореографічної ланки ФРН відбулося саме на останньому, модернізаційному, етапі коли в дію вступив «Танцювальний план Німеччини».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Николаї Г. Ю. Моделі підготовки фахівців-хореографів у німецькомовних країнах / Г. Ю. Николаї, І. О. Ткаченко // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. –2018. – № 1 (11). – С. 23–36.
2. Ткаченко І. О. Розвиток вищої хореографічної освіти в Німеччині (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : дис. ... канд.. пед. наук : 13.00.01 / І. О. ткаченко. – Суми, 2018. – 305 с.
3. Primavesi P. (2015). Körperpolitik in der DDR. Tanzinstitutionen zwischen Eliteförderung, Volkskunst und Massenkultur / P. Primavesi // Denkströme. Journal der Sächsischen Akademie der Wissenschaften. – 2015. - № 14. – S. 9–44.
4. Tanzplan Deutschland [Die elektronische Ressource]. – Das Regime des Zugriffs: <http://www.tanzplan-deutschland.de/>.

